

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus de Conscientia, de Legibus, de Peccatis, de Virtutibus
Theologicis, de Religione, & Beneficiis. Adjunctis in hac editione
Propositionibus ad hanc usque proscriptis

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, 1734

VD18 90392140

Q. 5. Quænam requiruntur ad implenædum præceptum auditionis Missæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40986

si operibus spiritualibus orationis, meditationis, auditionis divinatorum, lectionis, & eleemosynis, & hujusmodi. ait S. Antonin. p. 2. tit. 9. c. 7. §. 4. addens, quod abstinere quidem ab opere servili, & Missam audire sit in præcepto obligante sub mortali, non tamen vacare Deo pro majore parte diei, quamvis non sic vacare peccatum sit, scilicet veniale. Quare Rituale Tullense docet fideles non posse sine legitima excusatione ab esse à Vesperis. Enimverò pomeridianum tempus sanctificari debet per illarum auditionem; ideò enim ubique solemniter diebus Festis canuntur, & ad illas populus convocatur.

Resp. II. Speciatim omnes fideles usu rationis præditi tenentur sub mortali audire Missam, ut constat ex sensu, praxi Ecclesiæ, & ex variis Conciliis. Imò omnes Jure divino & naturali, supposita institutione hujus unius Sacrificii, tenentur sæpe in vita interesse Missæ Sacrificio; quia jure naturali tenentur Deo supremum cultum internum & externum sæpe exhibere per Sacrificium ab ipso institutum. Unde Ecclesia solùm determinavit tempus, & addidit aliquas preces ac Cæremonias sacras, ut dignè ac devotè celebretur.

Q. 5. Quenam requiruntur ad implendum præceptum auditionis Missæ?

Resp. Sequentia. 1. Ut audiatur Missa inte-

integra: constat tum ex sensu, & praxi Ecclesie: tum ex c. 62. de Consecr. dist. 1. ibi; *Missas die Dominico secularibus totas audire speciali ordine precipimus: ita ut ante Benedictionem Sacerdotis egredi populus non presumat.*

Qui Canon Conc. Agathensis ab universalis Ecclesie receptus est, & ejus legem, ac consuetudinem continet. Die autem Dominica ceteri dies Festi pari ratione comprehenduntur, cum æque sint divino cultui addicti. Porro ibi fit mentio Sæcularium, sed ampliatiuè, non exclusiue, & subintelligitur vox *etiam*, & Ecclesie sensus ad omnes extendit, ex c. *Omnes* ead. dist. Hinc juxta omnes mortale est sine justa causa excusante omittere partem Missæ notabilem, ut tertiam: veniale verò, si pars exigua sine causa omittatur: Nam præcipitur auditio Missæ non solum quoad Sacrificium, sed etiam quoad totam liturgiam: scilicet preces, lectiones, actiones, & Cæremonias sacras, quæ in ea fiunt.

Porro juxta multos peccat solum venialiter, qui ab initio Epistolæ usque ad finem Missæ interest, quia putant partem omissam non esse notabilem. At ex communi omissione initii Missæ, & aliorum usque ad Evangelium inclusiue, imò secundum multos etiam exclusiue, est mortalis; quia hæc pars omissa est notabilis respectu Missæ. Imò est mortale abesse solo tempore con-

secrationis; nam est pars maximè notabilis, & principalis, cùm in ea consistat essentia Sacrificii, & Ecclesia præcipiat Missam principaliter quoad Sacrificium. Idem dicunt aliqui de Communione Sacerdotis; quia vel est essentialis pars Sacrificii, vel saltem est de illius integritate, & complemento substantiali, ac proinde est pars notabilis; pars enim notabilis æstimari debet non solum ex diuturnitate, sed etiam ex dignitate operis: nec leve censi debet, abesse ab essentia, vel integritate ac complemento Sacrificii, cui toti interesse tenentur. Hinc qui potest solum interesse Consecrationi, & Reliquæ parti Missæ, ad id tenetur, cùm illa pars sit principalis, & contineat essentiam Sacrificii, nec principale sequatur accessorium *de Lugo*.

Cæterùm tota Missa ejusdem Sacerdotis audienda est, ut constat ex sensu & praxi Ecclesiæ. Quare non satisfacit, qui plures partes simul à diversis audit; nam Ecclesia præcipit, ut audiatur sacrum per modum totius successivi, cùm revera tale sit: & Innoc. XI. damnavit hanc propos. *Satisfacit præcepto Ecclesia de audiendo sacro, qui duas ejus partes, imò quatuor simul à diversis celebrantibus audit*. Neque etiam satisfacit, qui duas partes à duobus Sacerdotibus successivè audit; quia partes diversarum Missarum non faciunt unam Missam integram, cùm ad se invicem non

non ordinentur, nec communicentur inter se, sed disjunctæ maneant, & sint partes diversarum Missarum non constituentes unam in ratione Sacrificii, vel actionis sacræ. At præcipitur auditio Missæ integræ. *de Lugo, & alii.*

2. Requiritur intentio audiendi sacrum tanquam actionem sacram, qua Deo supremus cultus defertur, & quæ sit saltem implicita, ac virtualis intentio offerendi per Sacerdotem, & cum Sacerdote illud Sacrificium, seu communicandi suâ assistentiâ oblationi Sacrificii, orationibus & aliis actionibus sacræ. Nam per illam intentionem auditio Missæ debet determinari, ex parte audientis ad actum Religionis, & cultum supremum, alioqui auditio non esset religiosa, qualis præcipitur; si enim quis interesset Sacro ex mera curiositate spectandi, non faceret actum Religionis, nec servaret præceptum.

3. Requiritur præsentia corporis humana: ut patet ex verbo *Audiendi*, & ex sensu, ac usu Ecclesiæ; nam ideo necesse est adire locum, in quo Missa celebratur. Sufficit tamen, si quis ex signis quibusdam colligere possit, quid à Sacrificante agatur, spectatâ loci naturâ, sitque per moralem conjunctionem pars ejus multitudinis, quæ dicitur præsens, & est in conspectu altaris. Hinc sufficit sacrum audire ex quo vis templi loco, ex quo possis saltem mediantibus
aliis

aliis percipere, quid geratur, imò ex gradibus vestibuli, si propior accessus sit impeditus, quamvis per accidens sacrificans non videatur, nec audiatur.

4. Requiritur moralis, ac pia præsentia, ita, ut quis sit non solum corpore præsens, sed etiam animò piè intentus in res divinas, seu in ipsum Deum per preces, oblationem Sacrificii, laudem, amorem, &c. Nam præcipitur auditio Missæ religiosa, qua Deus colatur. At Deus non colitur verè sine attentione ad divina, & pia aliqua affectione; nam Deum, *in spiritu, & veritate oportet adorare.* Jo. 4. Quare Trident. sess. 22. non permittit Sacrum fieri in privatis domibus, *nisi prius, qui intersint, decanter composito corporis habitu, declararint, se mente etiam, ac devoto cordis affectu, non solum corpore adesse.* Et Clerus Gallican. an. 1700. damnavit hanc propos. *Ecclesia præcepto (audiendi Missam) satisfit per reverentiam exteriorem, animo licet voluntariè in aliena, imò in prava cogitatione defixo.* Hinc qui per notabilem Missæ partem confabulatur, vel dormit, vel res alias fixè considerat, vel voluntariè distrahitur, peccat mortaliter; nisi aliam postea Missam audire statuerit. Satisfaciunt tamen, qui quoquo modo Ministrant Sacro, etsi occupentur quærendis è Sacristiâ necessariis, v. g. Vino, Thure, &c. quia hæc ordinantur ad Missam, &

& fiunt in loco, qui communicat templo, unde non censentur moraliter abesse; Item satisfaciunt, qui occupantur pulsandis Organis, vel sollibus attollendis; quia hæc ordinantur ad solemnitatem Officii, nec tollunt advertentiam ad ea, quæ in arageruntur. Qui verò notabili tempore Missæ confitetur, non satisfacit præcepto: nam caret attentione ad Missam requisita, videlicet attentione ad Deum, divinæ Mysteria: qualis esse nequit in narrandis, & investigandis peccatis, eorumque circumstantiis, & in colloquio cum Confessario. Ita Suarez, de Lugo, Azor. &c.

Not. 1. Communiter docent, non esse jure communi obligationem audiendi, aut faciendi tria Sacra die Natali Christi, neque audiendi Sacrum Feriâ 5. Et Sabbato, aut Officium Feria 6. Majoris hebdomadæ.

Not. 2. Circa Parochiæ frequentationem, hæc habet Trid. sess. 22. *Moneant (Episcopi) populum, ut frequenter ad suas Parochias, saltem diebus Dominicis, & majoribus Festis, accedant.* & Sess. 24. c. 4. *Moneat Episcopus populum diligenter, teneri unumquemque Parochia sua interesse, ubi commode id fieri potest, ad audiendum Verbum Dei.* Clerus verò Gallican. An. 1700. damnavit hanc propos. *Nullus in foro conscientie Parochia sua interesse tenetur.*